

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 5. decembra. Ruski napad 4. decembra na Kamarli, zadaj za Edropoljem, je bil odbit, Rusi odvrnjeni. Iz Šumle se poroča: Turki so 4. decembra Eleno osvojili, priplenili več kanonov in veliko (?) število ruskih ujetih.

Belgrad 4. decembra. („P. C.“) Srbski knez Milan je vojski, katera je izmarširala, ogovor govoril in rekel, da je gotovo upanje, da bode srbska vojska v zdanjem bojevanju lepši vspeli imela, ko Srbija zdaj zopet, bolj oborožena in na mogočnega zaveznika naslonjena, v boj stopiti mora.

Versailles 4. decembra. V francoske zbornici je Ferry bral izjavo budgetne komisije, da bode ona le parlamentarnemu ministerstvu dovolila davke. Nujni predlog Rouherjev, naj budgetna komisija precej poročilo izroči, bil je s 328 glasovi proti 197 zavrnjen. Vtorek bode zbornica odločila, ali se ima budget vzeti v posvetovanje, ali ne.

Belgrad 3. decembra. K srbske diviziji, ki bode zoper Mehemet Alija operirala, pride 8000 mož teške ruske kavalarije od Gurkovega kora. — Polkovnik Belimarković je general postal in dobi poveljstvo javorske armade.

Dubrovnik 3. decembra. V Mostaru imajo baje Turki 5 bataljonov, v Trebinji 1 bataljon, v Stolcu in Ljubinjah po dva, v Nevesinju in Metohiji po 4. Iz Nikšića so razen

200 turških prebivalcev, ki so Nikolo priznali, vsi drugi izselili se.

Vojska.

Carigradsko denašnje poročilo, ko bi resnično bilo, a moramo pa še počakati ruskega potrdila, kazalo bi zopet za enkrat eno malo nezgodo, ki pa, upamo, ne bode nasledkov imela. Sulejman bi bil Rusom vzel mesto Eleno, v jugu carjevičeve pozicije.

Veliko prestrašenje pa je prijelo turkofile, ko so brali, da se je Mehemet Ali ne le iz Orhanija proti Sofiji umeknil, temuč tamkaj tudi pot čez Balkan odprt pustil, torej, da vse šturmanje na Šibko bi bilo zastoj, ko bi jo tudi Turki imeli, nikar, ker je nemajo. Kadar Plevna pade, bodo mogli Rusi kmalu zopet čez Balkan.

Razpor mej Turki in Egipčani, je že pokazal se: Piše se „P. C.“ iz Carigrada 23. nov.: „Kakor veste, zapoveduje sin kediva, egiptski princ Hassan, pomočnemu oddelku, ki je mej turško obdunavsko vojsko. Pred nekaterimi dnevi je princ Hassan telegrafično poklical k sebi v Varno svojega očeta poslanika v Carigradu, da mu izroči memorandum, kateri je sestavil sam, kjer brani čast svojih egiptskih vojakov proti raznim napadom poročevalcev angleških in nemških listov. Osobito so ga žalili telegrami in dopisi v „Daily Telegraph“ in „Neue Freie Presse“, v katerih dolže egiptске vojake, da so strašljivi. Tudi omeče memorandum poročila Mehemet Ali-paše, ki pravi, da so ga pri ofenzivi dne 21. septembra egiptski vojaki pustili na ce-

dilu, da nij mogel nadalje napredovati. Proti koncu 14 stranij dolzega zagovarjanja navaja princ Hassan obljube, ki jih je Turčija naredila Egiptu, a jih je dosedaj izpolniti pozabila. Egiptska je bila — kakor pravi memorandum, — jedina mej vsemi tributarnimi državami, katera je brez poziva dala Turčiji denarja, orožja, izurjenih vojakov, konj, topov, ladij, sina vladarjevega — da, vse kar je imela sama ter je le zamogla dati. Egiptске ladije, mej njimi celo samega vladarja jahte, so Sulejmanovo vojsko naglo zvozile v Solun in so tako pripomogle, da se je postavila proti ruskej ofenzivi.

Pred nedavnim so poslali na bojišče iz Aleksandrije 100.000 pušek s strelivom in tri dobro urejene bolnice s 300 posteljami. Kako se zahvaljuje Turki Egiptскеj, vpraša memorandum, deželi, ki je vse velike žrtve dobrovoljno prinašala? Občevajoč se svojimi prijatelji in v svojih poročilih očetu toži princ Hassan še mnogo hujše ob obnašanji Turkov in Porte proti egiptskim vojakom.

Takovo nesramno in brutalno vedenje Turkov, rekel je nedavno tega princ Hassan jednemu svojih prijateljev, bode tudi rodilo jednak sad in ne bode se čuditi, kadar bode počil glas, da je Egiptska država pretrgala slabo vez, katera jo doslej še spaja z dinastijo otomansko. Lehko se more dogoditi, da bodete Arabija in Egiptska nehale priznavati duševno nadzorstvo sultanovo. V obče govoré Arabci uže dlje o zopetnej vstanovitvi kalifske časti, katero bi imela prevzeti rodovina šerifa v Meki, ki je rodu prorokovega ter ima večjo

Listek.

Literarno pismo.

Zavarovati se moram s prva pri svojih bralcih proti misli, da jaz s svojim literarnim spisom segam v delokrog g. Janka Pajka, ki nas v „Zori“ in drugod uči o skrivnostih poezije in o lepoti slovenske proze. Dotikava se pa vendar nekoliko, če smem malo primerjati z velikim: kakor on na enej strani raznoverstne prikazni in postave na vesoljne principije poteza, tako so meni na drugi strani mar bolj efemerne stvari in vsakdanjosti, ki so pa vendar precejšnjega upliva na literaturo; on je v velikem „velik“, jaz pa v malem; jaz pa sem si samo en razor odločil, na katerem kepe bijem in osat pulim, kar bi pa še družega o „velikem“ Janku rekel, nečem, on rad zameri. — Koliko časa se uže jaz držim tega svojega delovanja, bi mi lahko spričal moj prijatelj Tone v Ljubljani, kateremu sem uže marsikako obširno in zanimivo pismo pisal o literaturi, kajti Tone, Slovenec po rodu, je po svojem rokodelu pesnik in

mного veljave imajo zanj moja pisma. Tako sem mu tudi enega pisal pred par leti k novemu letu, ki je pa tako sila imenitno, da je moral Tone biti hud sebičnež, ker ga nikomur nij hotel pokazati. Zato hočem list podati slovenskemu občinstvu, da tudi temu koristijo dobri sveti, katerih moje delo kar mrgoli.

Ljubi Tone!

Odgovarjaje ti na tvoje pismo, moram reči, da sem z veseljem zapazil, kako vestno si porabil večidel mojih prejšnjih opominjevanj. Zato imajo pa tvoje pesni uže bolj človeško obliko in ako boš energično na tem potu napredoval, Bog ve, kaj bo še iz tebe. V nekaterih rečeh pa, ne zameri, da tako rečem, skušaš se od mojih pravil emancipirati; iz cesar, se ve, ti ne kujem krivde, kajti ne zahtevam, da bi prisegal na mojo besedo, ampak zakličem ti samo: Pazi, dragi moj! Nikar se ne puntaj zoper svojega vodnika, starega, izvedenega vodnika! Kaj boš ti, neizkušen revček, ki si komaj iz Ljubljane do Šiške prišel, primerjal se svojem prijatelju, ki je prvič na univerzi in drugič jezikoslovec, — tak, ki se

vrže v življenje, kakor burja ali pa pasatni vetrovi na Jadransko morje in premetava barke na tak način, kakor je najbolje popisano v Odiseji. Kar se pa tiče pasatnih vetrov, so ti imenitni zaradi tega, ker imajo v Grškem v genetivu množnega števila izjemo.

Pisal sem ti zadnjič bolj splošno o poetičnej tehniki, dovoli pa, da se denes dotaknem vprašanj, ki v tem trenutji pretresajo slovenski svet. Svetoval sem ti bil, kolikor mogoče, iz najnovejših besed skovati svoje pesni. Z besedami je kakor z obleko, oboje mora biti po modi, ako hoče dopasti. Kakor je škoda lepega telesa v stare cape, tako tudi lepah mislij v zastarele besede. Ali se ti ne smilijo ljube tvoje pesniške cvetke, da jih zavijaš v strgane plahte, ko ti vendar jaz ponujam nove hlačiče za nje? Zvesto, kakor me v drugih rečeh ubogaš, ne morem si misliti, iz kakih razlogov bi se mi tukaj vstavljali! „Da,“ praviš, „posehmal porabil bom tvoje dobre nauke; uže se svetijo v najnovejših besedah moji izdelki, ali samo z nekaterimi oblikami mi prizanesi, čisto nemogoče mi je jih vmestiti v besedni sklad; vsa evfonija mi zbeži, ako

pravico do vladanja nego otomanski knezi. Kakor je jasno, govori princ Hassan tako ozbiljno, da nij dvomiti o prihodnjem žalostnem razmerju Turčije in Egiptske, in ako hočemo biti pravični, moramo vsekako priznati, da se je Porta za vse žrtve, ki jih jej je prinesel in jih še prinaša egiptski kedive, zelo nehvaležno in brezobzirno obnašala proti njemu.

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 5. decembra.

Gospodska zbornica državnega zbora se snide v ponedeljek na eno sejo zopet.

Tirolske „Stimmen“ poročajo, da bo sta prišla tudi italijanissima Ciani in Bertolini v državni zbor. Italijanski narodni Tirolci so torej le malo časa mogli pasivno politiko po konci držati.

Hrvatom svetuje tržaška „Naša Sloga“: „Iz toga se dogodjaja najjasnije vidi, kako Magjari rade Hrvatom o glavi, pa kako je skrajna doba, da i Hrvati otvore oči, te ostro pogledaju na prste toga svog druga, koji pod krinkom saveznika i prijatelja podkapa njihov obstanak. Naša se braća preveč uzdaju u zakon i tudje poštenje, a ono bi se morali više u svojo odvažnost i blagonaklonost najvišjih krugovih, gdje kao da već neima nikoga, da jih spominje i zagovara.

Vnanje države.

Ruski kancelar Gorčakov je baje grofu Šuvalovu pisal, naj se zahvali lordu Derbyju za njegov zadnji govor in mu pove, da je cilj ruske vojske vedno isti. Car v Evropi neče zemelj osvajati, kar pa začasnega zasedanja Carigrada ne zadržuje, če bode to iz vojnih oziror treba. Ruski zastopniki so baje dobili prepis tega pisma, tako se dunajskemu „W. T.“ telegrafuje.

Srbske vladi je angleška poslala noto, v kateri svari, naj Srbija nikar ne ide v boj, ker to „nij lojalno“. Dalje Anglija žuga, da bode Srbija izgubila garancijo velevlasti za svojo avtonomijo. Iz Belgrada se „P. C.“ telegrafuje, da Ristič na to ne boče nič odgovoril. Prav ima. Angležev je uže itak sama beseda.

Na **Francoskem** se kriza še dalje mota. Republikanci se ne udade. Ali se bode Mac Mahon, ali ne. Pravijo, da bode zbornica odložena in še enkrat sprava poskušana.

rabim „stoprav“ in „akoprem“, rajše se dam tepsti, kakor bi te besede rabil.“

Oj, ti čuden človek, ti! takoj se pozna, da nijsi filolog, ampak takih predsodkov obvaruje se pa lahko tudi uže kak drug človek. Kaj pomaga, te vprašam, naj bo beseda še tako lepa, če pa nema legalnega rojstvenega lista, če so jo pa naši predniki Nemcem ali s silo vzeli, ali pa skrivaj zmaknili, zvite buče, kakor so bili. Zapiši jo, zapiši v svoje pesni! Pa se bo oglasil g. Levstik, na germanizme perunsko hudi, ali pa prof. Krek, ali g. Davorin Trstenjak, ali pa tudi jaz in ti treščimo besedo v vnanjo temo, da boš dosti imel; pesni bodo romale k branjevcu, da bo vsakdanjo prozo in druge cerealije vanje zavijal; v literaturi pa ne dobiš ti mesta, niti ne zraven Marka Pohlina.

„No,“ praviš dalje, „ko te uže kesati začne svojega ugovora, da „akoprem“ bi še bilo, ampak „stoprav“ pa ravno tako ropoče, kakor mlinske stope, kadar jim prosa zmanjka.“ — Kadar tako pišeš, ljubi Tone, se sam v lastne zanjke vjameš, kajti s tem kažeš, da ti je onomatopoetika čisto neznana reč. Ne vem, če sem ti o njej uže govoril ali ne; če

Dopisi.

Z Goriškega 30. novembra. [Izv. dopis.] Slovenski listi pojo včasih jeremijade, da jako pičlo število dijakov v semenišča prihaja. „Slovenski Narod“ je o tem članek prinesel in goriška „Soča“ obžaluje, da prihod zadnjih let v centralno semenišče goriško je jako pičel v primeri z nekdanjimi v starih dobrih časih. Obžaluje se sploh po vsem Slovenskem pičlo obiskovanje srednjih šol, posebno gimnazij in to po vsej pravici.

Jako škodljivo bi bilo nam Slovencem pičlo obiskovanje srednjih šol, posebno gimnazij; ker tako bi s časoma imeli zmirom manj krepkih močij i na literarnem i na političnem polju. Iskati nam je treba najpreje uzroka, radi kojega naši kmetje svojih sinov v tako obilnem številu šolati nečejo, kot nekda; dalje moramo gledati, kako bi se dale take zavire odpraviti. — Denes hočem jaz le o uzrokih in zavirah govoriti, kateri mnogim našim kmetom branijo svoje sinove v višje šole pošiljati.

Navajajo se občno jako mnogovrstni uzroki pičlega obiskovanja šol. Mej temi se jako mnogokrat navajajo slabe finančne razmere, katere ne dopuste našemu preveč obloženemu kmetu svoje sinove šolati. Živa resnica je, da naš kmet pri previsocih terjatvah življenja, države in familije, pri tako slabih letinah, kakor so sedaj, mora hirati in v dolg zabresti, ker drugače mu nij mogoče svoje družine pošteno preživeti in dolžnosti odrajtovati.

Slabe letine same še ne spravijo marljivega kmeta na beraško palico, ker nijso redne, ampak le trajajoče toliko časa, da ubozeza kmeta z neusmiljeno roko udarijo in mu tako trud in up celega leta ugonobijo.

Iz tega bode uže vsakdo razumel, da slabe razmere našega višjega narodno-gospodarstva kmeta finančno pogrezujejo in s tem torej tudi njega zavirajo, da ne more svojih sinov v višje šole pošiljati, kar bi bilo jako koristno nam Slovencem, ko bi se bolje zgaljalo.

Najpotrebnejšega se kmetski sinovi v domačej šoli navadijo, a žalibože tudi tukaj smo mi Slovenci jako od zadaj. — Živo resnico

moramo tukaj povedati, da nekateri odlični Slovenci (tako jih vsaj svet imenuje) bi lahko še mnogo in mnogo ravno na tem polji storili, kateri imajo i zmožnosti duševne i potrebne moči v svojih rokah.

Po končanej ljudske šoli ali obdrži kmet svojega sina doma, da mu pomaga zemljo preobračati, ali ga pošlje kam, kake obrtnije se učiti, da si tako v kratkem času lahko sam svoj kruh služi. — Redko kedaj se prigodi, da pošlje sedaj ta ali oni kmet svojega sina v mestne šole in mogoče potem v Gradec ali dalnji Dunaj, kateri mnogemu našemu nevednemu kmetu kot centrum vseh pregreh in pregrešnih razveseljevanj velja.

Slabi rezultati mnogoletnega učenja mnogih dijakov so tudi uzrok, da kmetje ne dajo sinov šolat, kakor je en dober izgled, en srečen dijak, za izpodbujo celej fari v šolanji. Kaj da pod slabim rezultatom mislim, mi nij treba na dolgo razpravljati, saj imamo skoraj po vseh vaseh naše mile domovine izgledov dovelj. —

Iz Novega mesta 3. decembra. [Izvir. dopis.*] Dne 2. decembra zbralo se je v dvorani in družih prostorih narodnega doma mnogo občinstva. Igrali ste se namreč dve igri: „Telegram“ in „Sam ne vé, kaj hoče“, ki ste na občinstvo dober vtis naredili. Posebna hvala zaradi velikega truda v predstavljeni gledališnih iger gre gospodu K., kateri uže mnogo let v tem oziru v občno zadovoljnost Novomeških prebivalcev deluje.

Kar se izpeljave gledališnih iger tiče, reči moram, da ima Novomeška čitalnica zelo vrle moči, ki svojo nalogo, rekel bi, skoraj popolnem izvršiti vedó. Razun znanih prav rabljivih diletantov, kateri so uže več let marsikatero vesele večere čitalnici pripravili, dobili smo letos v gospodični P. novo moč za gledališne predstave, katera občinstvu prav dobro vstreza. Le tako naprej in slovensko čuvstvo bode tudi tukaj krepkejši kali in večje navdušenje za narodno stvar pognalo. Delajmo vsak po svoji moči za povzdigo in razsvetljenje našega ljudstva. Le krepko in vzajemno naprej — in prihodnost je naša.

Po dovršenej gledališni predstavi naredila

*) Od družega dopisnika nego zadnji. Ur.

nijsem, pa bi bil uže imel. Torej pomni, da onomatopoetika, katera izražene dogodke in stanja uže po glasu svojih besedij naznanja, velikansko rolo igra v poeziji, kajti ona jo dela živo in krepko. Beri le enkrat z razumom in pravim povdarkom narodno pesen: „Baša stopa o potoci, grmeč boben nosi v roci.“ Ali ti ne stopi takoj pred oči turški paša, kakor je dolg in širok v Armeniji ali Drenopolji, spredaj nese turški boben, ene parkrat gre gori pa doli ob potoku, potem pa zaropoče ob boben, da vsi mozlemški prebivalci prihite in on začne: Poslušajte, kaj se vam na znanje da; ravno tako, kakor mestni tambor v Ljubljani, samo bolj debelega si jaz paša mislim in z večjim bobnom, kajti če pesen pravi: „Jezem trdo vanj teleba, da razlega se do neba“, se iz tega razvidi, ali bolje: razliši (če smem tako reči g. Levstik?), da nij tako na drobno bobnal, kakor ljubljanski tambor, ampak počasi in premišljeno, toda z močjo, da se je lahko razlegalo do neba.

Kaj bi bila ta pesen brez teh krepkih besedij! Samo suhoparna pripoved! — Ti torej obstaneš, da ti „stoprav“ nekoliko po ušesih ropoče, ali mesto reči: „kako plastičen je

pač naš jezik, ker še za prozo rabi onomatopoeitične izraze,“ protiviš se proti njemu, češ, za muzikalično uho je to prava muka; kakor bi muzikalična ušesa ne smela nikdar nič ropotanja slišati, (vide Rihard Wagner) ampak samo nebeško melodijozno godbo.

Bog, pri katerem je omeniti, da ga jaz zmirom z veliko začetno črko pišem in ga tudi vsakdo mora, kdor spoštuje historično pravo in našim bratom Čehom njih fundamentalne članke privoščiti, torej Bog je vsako stvar za svoj posel in vsako besedo za svoj pojem vstvaril; zametavati ne smemo nobene, ne stvari, ne besede, ako nam je podarjena, ampak gledati je treba, kako se mora vsaka po svojem naravnem poklicu rabiti. Če ti, moj Tone, v zaljubljeni pesni „stoprav“ tlačiš, ravno tako protinaravno ravnáš, kakor tisti, ki je hotel kravo zajezditi. Kadar je, se ve, mej ljubimcema ropot, je to kaj družega in takrat se s pridom „stoprav“ porabi in vlije živost in gibčnost v celo melodijo. V zaljubljenih pesnih torej nikar prepogosto rabiti niti „stoprav“ niti „akoprem“ ali „akopram“, kajti to dvoje je eno za vsacega Slovenca, kateri ve, kako nešteviloma se „a“ v „e“

se je tombola. Čisti dohodki so določeni v korist ubogih šolskih otrok, da dobivajo potrebno obleko in obuvalo za zimo, in kakor slišim, nabral se je precej lep znesek. Razdeljenje omenjenih oblačil se bo 15. t. m. slovesno v dvorani narodnega doma dovršilo.

Po dokončanej tomboli ostalo je še mnogo občinstva v čitalničnih prostorih, dasiravno je bilo uže polunoči, ter mej petjem židane volje postajalo. Novomeška mladina ima sedaj prav izvrstne pevske moči in želel bi, da bi se mladeniči združili in osnovali čitalnično pevsko društvo, ter tako pomagali društveno življenje v narodnem duhu povzdigniti.

Z Dunaja 4. decembra. [Izvirni dopis.] Velika „koncertna beseda“ slovanskega pevskega društva obnesla se je čez vse pričakovanje dobro. Ne le da so bila vsa pristorišča polna mnogoštevilnega občinstva, izvel se je tudi program precizno. Prva se je pela slovenska „Slava Slovincem“ po skladbi Foersterjeve (besede Jož. Virka, ki je župnik v Ločah na Štajerskem). Najbolj občudovani bili so radi uprav mojstersko izvedenih točk gosp. Fr. Jerie (čeh in društveni član), ki je pel češke narodne pesni, gospica Terezina Zamarova in baronesa Frida Od kolekova, ki ste igrali duo na harfah in gospod Krečman, ki je svoj nalog častno izvršil na cellu. Skladba g. A. A. Buchte dopadala je neizmerno. Bil je trikrat burno izzivan. Na ta način se je prvokrat jasno proslavil društva pevovodja s krasno svojo kompozicijo.

Izmed obilnega odličnega občinstva smo videli mnogo gospodov državnih poslancev, mej drugimi gg.: dr. Vošnjaka, grof Barbota, Pfeiferja, Viteziča, Wurma, Fanderlika, Ozarkieviča, Zaklinskega, Giorkovskega, Naumoviča, itd., vsenčističnega profesorja dr. Šembera, prof. Šumana, našega rojaka stotnika Kranjca in mnogo drugih.

Natančnejši dopis o tem prekrasnem večeru vam dojde sledneje.

V petek 7. decembra pak nastopi slov. pevsko društvo v velikem koncertu, pri kojem sodeluje tudi dunajsko nemško pevsko društvo „Wiener Sängerbund“, baš tako cecilijno pevsko društvo, komorni virtuoz Labor in več umetnic. Slovansko pevsko društvo poje dva

česka zbora (kitico narodnih pesnij in „Růžinko má drímej“) in slovensk zbor „Priluni“. Koncert se bo pričel uže o pol sedmej uri v Bösendorfskeje dvorani (I. Herrngasse 8). Tako bodo torej v tej velikej dvorani pred specifično nemškim občinstvom slišali se prvokrat slovanskih pesnij glasovi.

Naše društvo „Slovenija“ napravi 8. decembra „Preširnov večer“ s prav okusnim programom. To je torej uže druga zabava tega društva in to v kratkem času.

„Slovenija“ šteje sedaj nad 80 udov, mej tem, ko jih je bivšo leto v drugem tečaju bilo valjda malo nad 25.

Domače stvari.

— (Nova knjiga.) Naše bralce opozorujemo na novo knjigo, ki se tiska v „narodnej tiskarni“ ter bode še ta mesec prišla na svetlo; imenuje se „Pravda o slovanskem šestomeru“, pisatelj jej je g. prof. Levec. Kakor čujemo, g. pisatelj v njej pobija krive nazore „Zorinega“ urednika, g. Pajka, o slovanskem šestomeru Koseskega ter pojasnuje bistvo in stoletno zgodovino našega šestomera od patra Marka do Borisa Mirana. Pikantno pisana knjiga bode gotovo vsem prijateljem slovanskega slovstva dobro došla.

— (Vabilo na Preširnov večer.) katerega napravi dunajsko slovansko društvo „Slovenija“ v soboto dne 8. decembra 1877 v dvorani: Krischke (vormals Neuling) III. Ungargasse 52. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Program je: 1. Preširnovim čestilcem. 2. Anton Foerster: „Slava Slovincem“; zbor. 3. Venec slovanskih narodnih pesmi; igra na gosli s spremljevanjem glasovira. 4. Davorin Jenko: „Dunte vetri“; zbor. 5. France Preširen: „Povodni mož“; deklamacija. 6. Bendl: „Růžinko má drímej“; zbor. 7. Anton Hajdrih: „Nijsem Nemec, dekle lepo“; čveterospev. 8. A. C. Vaupotič: „Die Frageblume“; polka française, za citre sestavljen in Nj. ces. kr. preuzvišenosti nadvojvodinji gosp. Mariji Valeriji poklonil skladatelj. 9. Dr. Benjamin Ipavie: „Ilirija oživljena“; zbor. 10. Davorin Jenko: „Strunam“; tenor-solo s spremljevanjem glasovira. 11. France Preširen: „Nova pisarija“; dvogovor. 12. Anton Hajdrih: „Pod

cknom“; osmospev. 13. Briž: „Oj Banovci“; zbor.

— (Imenovanje.) G. J. Ferlič je imenovan za davkovskega adjunkta na Kranjskem.

— (Izpred porotnega sodišča.) Vtorek je bila pred porotniki v Ljubljani kriva izpoznana in na poldrugo leto ječe obsojena Marija Prek zaradi goljufije.

— (Rop zaradi 3 goldinarjev.) Sodišču predseduje deželne sodnije svetovalec pl. Čuber. Državno pravdnništvo zastopa gosp. Šetina, ex-offo-zagovornika sta advokata dr. Ahačič in dr. Zarnik. Na zatožnej klopi sedita 16 let stari Grega Šlibar iz Moravč in 19 let stari Tone Majdič, zatožena sta, da sta volovskega kupca Tineta Juvančiča iz Hrastja najpreje pretepla, potem pa mu listnico, v katerej je bilo 3 gld. denarja, oropala. Zatoženca pravita, da sta pač Juvančiča pretepla, ker nju je z lumpi zmirljal, da pa mu nijsta ničesar vzela. Porotniki so stavljeni jim dve glavni vprašanji po svojem načelniku g. Pibrovcu enoglasno odgovorili z „da“ in sodnija je obsodila oba zatoženca, vsacega na 4 leta teške ječe, poostrene s tamnim zaporom in postom.

— (Umrlo) je meseca novembra 1877 v Ljubljani vkupe 62 oseb, mej temi 29 možkih in 33 ženskih.

— („Agramer Presse“) prinaša v listu od vtorka članek „Kerker und Schulen in slovenischen Landen“. (Ječa in šola na Slovenskem.) Pisatelj ga je bil najprvo v „Slovenskem Narodu“ priobčil, a mi smo bili — konfiscirani.

— (Požar.) V Dvoru na Dolenjskem je bil predvčeranjem velik požar. Zgorelo je pri knez Auerspergovje železninskeje fabrike: delavnica, kancelija in modelnica. Škoda je velika.

— (Nesreča.) Vtorek zvečer sta se peljala g. stavbeni in mestni svétnik Potočnik ter g. Pibrovec, tovarnar v Kropi, s poštnim voznikom po cesti proti Podnartu. Mej potom pak se najedenkrat splaši konj in voz se prevrne. Gospoda sta se po sreči le lahko po glavi potolkla, a voznik je tako nesrečno odletel na neko skalo, da mu je jedna roka zlomljena. Ranjenca sta potem peljala v Podnart.

spreminja. Da pa ne boš hud in da ne boš rekel, da ti same negativne nauke dajem, pozitivnega pa ne povem dosti, ti hočem v kratkem obrisati delokrog teh besedij in njih mnogo vrsten upliv na poezijo. — Njih prava in in pravcata raba, o Tone! je oda, oda, ki s svojim navdušenjem in s svojo velikostjo in globokostjo mislij poveljuje Boga, naravo in vzvišene prizore človeškega življenja. Grki uže so svojega Boga gromonosnega ali grmečega imenovali, mi Slovenci pa lahko brez priloga eno in isto zaznamujemo s svojimi onomatopoeičnimi izrazi. Domače gore, reke in jezera se imajo slaviti v tem stilu in vsacega bralca bo gotovo sveta groza obšla, ko bo čital orjaško pesem. Da se mi pa ne boš rogal in dejal: govoriti in postaviti dajati je lahko, ampak „exempla trahunt,“ hočem ti podati kakor navod par drobnjav, ki sem jih bil vže popred navlašč za te pripravil, češ, da svoja pravila potrdim tudi z izgledi. Če hočeš imeti popolno korist od njih, nauči se jih na pamet, škodilo ti gotovo ne bode. V svojem izgledu vzel sem za predmet domače gore in mej njimi, kakor se spodobi, Triglava, katerega menda dozdej še nikdo nij vredno po-

peval; eni, menim so preveč lastnost oktrojirali, drugi pa premalo, kajti nekaj zaslug ima na vsak način. Jaz mislim pravo zadeti, če tako nekako pričnem:

Pazi pa dobro na onomatopoeitiko, ki posebno v nekaterih scenah energično pritisne in celo pesem nekako zabeli.

Oda Triglavu.

Triglav, Triglav, stoprav ti
Mej gorami kranjskimi
Pesnike si zbudil nam,
Pozno sicer akopram.

V zrak, oj! glavo ti moliš,
S tim naznaniti želiš:
Pesnik stoprav da je ta,
Ki se dvigne do neba.

Akopram tud dost' trpiš,
Ker vsem pevcem tak dišiš,
Ampak pomni: Ne zbog drv,
Pesnic sluješ zbog stoprv!

Ali nij to roba? Posebno v zadnjih stihih, kadar od drv govorim; če bi me tudi tujec slišal, ki slovenski ne ume, precej bo vedel, da je o tem govorjenje, kako se drva sekajo. Tako moč ima onomatopoeitika. Se ve, ti si boš mislil, da sem jaz ves drug člo-

vek, ki imam jezik čisto v svojej oblasti in si s takimi oblikami kar igram. Ampak potolaži se, tudi tebi zna priti s časom taka spretnost; se ve, vaje je treba, kajti brez znoja bogovi ne lodele nič lepega umrjočim.

Ampak jaz ne stegnem svoje roke samo po slovanskih gorah in goličavah; predrzno zgrabim tudi lepo Ljubljano in jo podelam v svoje ode, kajti tudi to je vreden predmet. Torej „ecce“ tudi odo Ljubljani; začne se s figuro interrogationis.

Kdo bele Ljubljane zmej nas ne pozna,
Ki stoprav kaj srca do doma ima?
Slovenske Atene je mestu lmo,
Ker dobre klobase se ondi dobé.
Ljubjanca se vije skoz mesto kot vrv,
Z Gradaščico se združi v Trnovem stoprv.
Na ogenj tam pazi na gradu čuvaj,
Na petje slovensko pa hud policaj.
Zdaj stoprav, oj stoprav, Slovenija tam
Postavlja si cela svoj narodni hram.

To te navdušuje, kaj ne, ljubi Tone? Ali, če bi ti druga moja dela slišal, potem bi se še le za ušesa prijel, potem! Ti jih bom uže pokazal in, ako se bodo tvoje pesni s časoma poboljšale, znava vse vkup tiskati dati.

Razne vesti.

* (Otrok se je zadušil) nekeje krojačici v Pragi, ko ga je pustila v postelji ležečega in je šla na trg kupovat. Srečno je prišla nad otročjo glavico blazina in, ker je dete nij moglo samo odstraniti, moralo je umreti. Mati se bode imela zaradi svoje ne previdnosti zagovarjati pri sodnji.

* (Stisko na Ogerskem) jasno pričata okolnost, da je bilo meseca oktobra v prvem davkarskem okraji budapeškem 1333, v Terezinu 3690, v Budinu 1500 dražeb ter da je pri davkarskem nadzorstvu vloženih 35.000 protokolov za rubiteve.

* (Pet ljudij utonilo.) Nedeljo 2. t. m. se je vozilo več ljudij, mej temi matrozi, v malem čolnu na ladjo. Čoln je zadel na neko verigo, ki se v temi nij videla, preobrnil se in pet ljudij je utonilo, drugi so izplavali.

* (Ob viharji na morji), ki je razsajal pred kacimi desetimi dnevi, se je v ožni mej Angleško in Francosko potopilo 23 ladij, 48 se jih je razbilo, 34 hudo poškodovalo, 55 jih je izgubilo sidra, jadnike in drugo orodje in utonilo je vkupe okoli 200 ljudij. Škoda iznaša nad 6 milijonov frankov.

* (Nepopolno in popolno veselje.) Pri razdiranju neke hiše v Parizu so zidari našli zaklad 100.000 frankov v papirji, katere so pa podgane uže toliko izjedle, da so bili samo še v majhen koscih in nepopolni. Gospodar hiše, skop clovek, ki je pred nekoliko leti umrl, imel je najrajše papirnat denar, da niso sosede mogli poslušati cvenka, kadar ga je prešteval. Istega dne pak so našli v podstrešnem kotiču, kjer je bilo tudi truplo pred 40 leti umrle hišne gospodinje, enako svoto zatega denarja — in sirota je baje prosjачila in od gladu umrla!

Poslano.

Cerklje 30. novembra. Uže zdavnaj smo slišali, da v Ljubljani nekateri od naših zvonov govorijo, grajajo, z ostro kritiko žugajo, itd. Čudno se nam je zdelo, kaj ravno neke Ljubljanske brigado naši zvonovi, vsaj so vlti za Cerklje in ne za Ljubljano. Mirno smo pričakovali zažugane ostre kritike, kar jo beremo v zadnjih „Novicah“ z napisom: „Popotne črte v Kranji in okolici.“ Ko bi bila kritika objektivna, molčali bi, ker je pa grda laž in obrekovanje, moramo se oglasiti.

Ljubljanski zvonar nam je vnl 3 zvonove, prvi tehtal 46, drugi 13 in tretji 7 stotov; vsi trije imajo primerno močen, prijeten in čist glas, so polno vbrani.

Nij resnica, da bi naš veliki zvon ne imel močnega glasu. Če ga dobro slišijo v Predvor, v Šmartno pri Kranji, pod Šmartno goro, v Komendo itd., menimo, da ste vi, g. kritikovalec, z onimi ljudmi imeli uže kako drugo šumenje v glavi, ki vam je tako brenčalo, da zvona dobro slišali niste. To si lahko mislimo, kajti vaš razgovor je bil v pošteni krčmi pri Petrovcu, ki ima tako dobro in močno vino, da odmah šturke iznemiri.

Ker ste ob svojem potovanju, kakor pripovedujete, slišali zvonjenje v Šmartnem, na Primorskem in v Cerkljah, kako, da molčite samo od zvonjenja v Kranji, vsaj ste se tudi tam in sicer v vselej družbi mudili. Pa skoraž da bi mi utegnili uganiti to zadnjo postavico.

Le eno opombico — le nam, ampak vam samim v prid. Če hočete za naprej se kritikovati, ne bodite enostranski, ampak pravični, drugače na tem polju ne bodele želi časti, vi namreč ne bodele kritikovalec, ampak paskvilant. Več Cerkljancev.

Vsem gospicam in gospodom, posebno čestitim družalnikom tobovanskega društva „Sokol“, kateri so iz priložnosti dne 4. decembra 1877 o gledališke svedenosti v spomin rojstvenemu dnevu Franca Preširna sodelovali ter pripomogli, da se je slavnost sijajno višila, hrekam najskretnjšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 5. dec. 1877.

Odnemam spoštovanjem

Josip Kocelj,

vodja slovenskih javnih predstav.

Važno

je naznanilo v denašnji številki Samuela Heckschera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi promptnega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na denašnji inserat opozorujemo.

Umrli v Ljubljani

od 29. nov. do 3. decembra:

Ana Pilar, c. kr. deželne svetnice soproga, 67 l., na mestnem trgu št. 23, za otrpnenjem možjan. — France Pečan, blavec, 55 l., v bolnici, je bil po vožen in je za ranami umrl. — Marija Breskova, delavčeva vdova, 43 l., na kriakovskem nasipu, št. 14, za sušico. — Elizabeta Trtnik, srota, 84 l., v sv. Josipa hiralnici št. 11, za starostjo. — France Laznik, tovarniškega delavca otrok, 6 dnij, na sv. Petra cesti št. 6, za božastjo. — Alojzija Orel, c. kr. notarja vdova, 70 l., v Gruberjevih ulicah št. 1, za srčno napako.

Tujci.

4. decembra:

Pri Slonu: Sturzeis iz Dunaja. — Wiesner iz Brna. — Globočnik iz Železnikov. — Zadeterič iz Trsta. — Schrey iz Celovca. — Naroč iz Ljubljane. — Reinhofer iz Zagorja.

Dunajska borza 5. decembra.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	90	"
Zlata rent	74	"	50	"
1860 drž. posojilo	112	"	75	"
Akcije narodne banke	80	"	—	"
Akcije narodne banke	208	"	50	"
London	119	"	30	"
Napol.	9	"	56 1/2	"
C. kr. cekini	6	"	64	"
Srebro	105	"	75	"
Državne marke	58	"	85	"

V gostilnici

(366—1)

„zur Stadt Laibach“

(pri ljubljanskem mestu)

se vsako sredo in petek dobivajo

lepe morske ribe.

Rudolf Kirbisch,

sladničar na kongresnem trgu, priporoča čestitemu p. t. občinstvu svojo obilno

zalogo slaščic

za dan sv. Miklavža in božične praznike.

(360—4)

vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let nje je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroškov; zdravi vse bolezni v ledcu, na živcih, daje prsne, i na jetrah; zlezu, nadruho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otročnost, diabet, trganje, sluhajenje, bledico in prebravljene; posebno se priporoča za dojenje in je bolj, nego dojemno mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spricevali zdravih, brez vsake medicinske, mej njimi spricevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Ure, grofinje Castie Stuart, Markise de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo št. 73.670.

Spricevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grli, daje pri resnih in obistnih boleznih a t. d. pri kašlju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sebam celi, zaprtju, pri bolehnem bolenju in obistih a mehurju, uganju v mehurju i t. d. — Najbolje in na neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pjučnici in sušenju v grlu (a. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in čel mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne a nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,

bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledačega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spricevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spricevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnoma strašnih želodčnih in čutnicnih bolezni, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat točnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na oeni, ko pri zdravilih.

V pihastih paščah po pol funta i gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Hisouten v paščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas i gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu na 120 tas 10 gl. prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vsen mestin pri dobrih omarih in specializiranih trgovih, tudi razpošilja dajaka hiša na vse kraje po postani zamenjavi ali povsejiti. V Ljubljani Ed. a. ur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem ornu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (154)

Glavni do-
bitek ev.
375.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

Vabilo za udeležitev

dobitkinih naključeb

od države Hamburg garantirane velike denarne

loterije, v kateri se bode gotovo dobilo čez

8 milijonov mark.

Dobitki te koristne denarne loterije, katera obseza vsled naerta samo 85.000 srečk so sledeči: namreč 1 dobitek event. 375.000 mark, specijano mark 250.000, 125.000, 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 6 krat po 30.000 in 25.000, 10 krat po 20.000 in 15.000, 24 krat po 12.000 in 10.000, 31 krat po 8.000, 6.000 in 5000, 56 krat po 4000, 3000 in 2500, 206 krat po 2400, 2000 in 1500, 412 krat po 1200 in 1000, 1364 krat po 500, 300 in 250, 28246 krat po 200, 175, 150, 135, 124 in 120, 15839 krat po 94, 67, 55, 50, 40 in 20 mark in dospajo čez nekaj mesecev v 7 oddelkih do gotove odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bode službeno

dne 12. in 13. decembra t. l.

in velja za-nje

Cela originalna srečka samo 3 gl. 40 kr.

Pol originalne srečke " 1 " 70 "

Četrto originalne srečke " " 85 "

in razpošiljam te od države garantirane originalne srečke (nikakor prepovedane promese) prou frankirane priposiljatvi zneska ali pa proti postnemu povzetku tudi na najodstajene kraje.

Vsak udeleznik dobi od mene poleg svoje originalne srečke zastoj, tudi originalni naert z vsusenim državnim grbom in po dovršenem žrebanju priposlje se takej vsakemu brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno in promptno in z najzanesljivejšim močanjem.

Vsako naročilo more si vsak preskrbeti s postno nakaznico ali pa priporocnim pismom.

Obrne naj se tedaj vsak z naročilom zaupljivo do

moje firme

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna
v Hamburgu. (329—11)